

Arkeologisk avgränsande förundersökning 2023

Vä 44:1, fornlämning L1990:7375

TILLBYGGNAD AV GARAGE

Kristianstads kommun
Skåne län

Arkeologisk avgränsande förundersökning 2023

Vä 44:1,
fornlämning L1990:7375

TILLBYGGNAD AV GARAGE

Kristianstads kommun
Skåne län

Skånearkeologi AB

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk avgränsande förundersökning 2023

Vä 44:1, fornlämning L1990:7375

Tillbyggnad av garage

Kristianstads kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2023:17

Författare: Per Sarnäs

Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Befintligt garage och schakt 1

Kartor: © Lantmäteriet/Metria ordernr 952525

© Skånearkeologi 2023

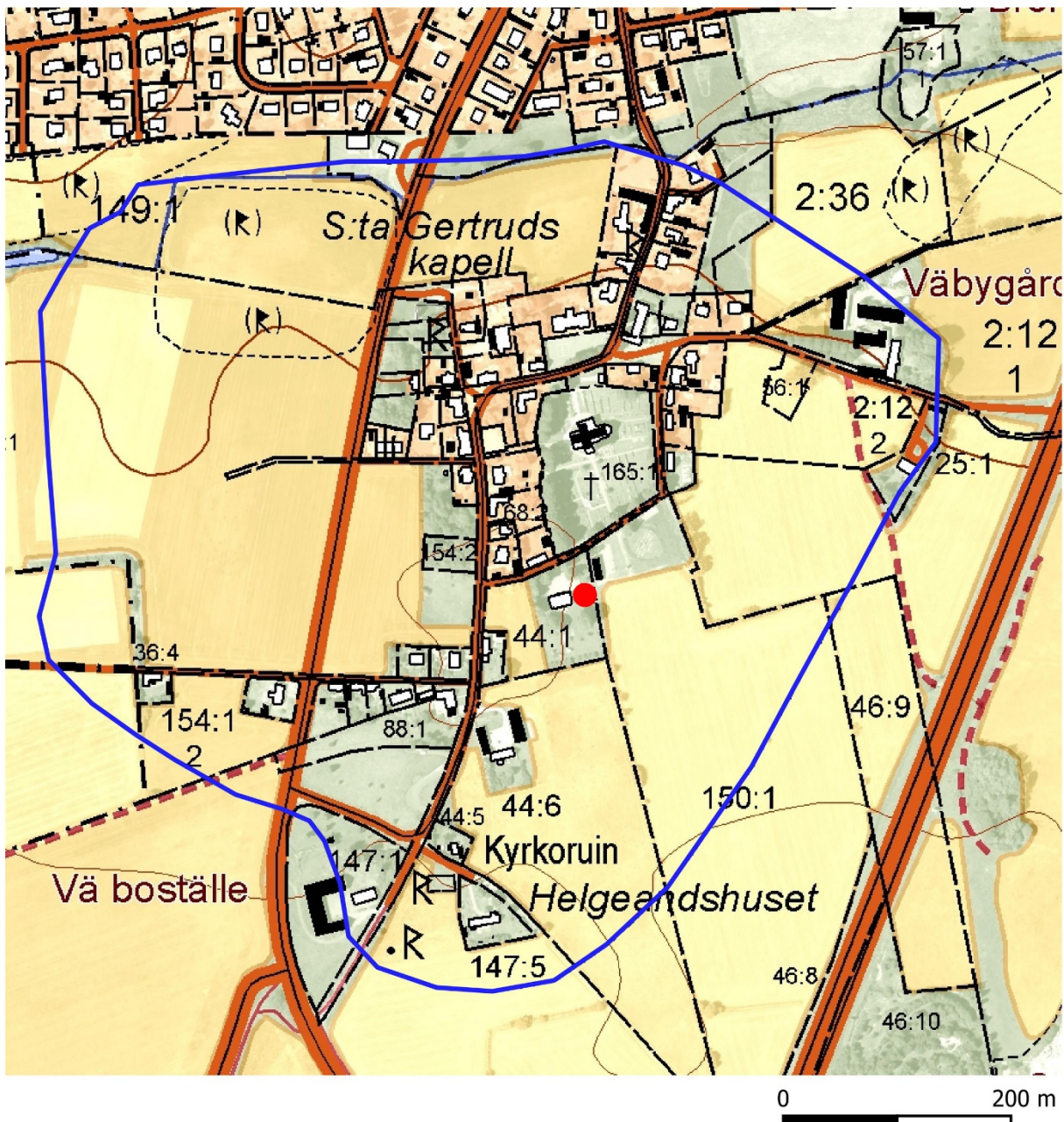
Innehåll

Undersökningens bakgrund och resultat	5
Referenser	6
Tekniska och administrativa uppgifter	6

Figur 1. Karta över Skåne med Kristianstads kommun markerat med grått och Vä socken med blått.

Figur 2. Del av fastighetskartan över Vä. Undersökningsområdet är markerat med rött. Fornlämning L1990:7375 är markerad med blå linje.
©Lantmäteriet

Undersökningens bakgrund och resultat

Med anledning av att sökanden Bo Persson planerade utvidga ett befintligt garage inom fastigheten Vä 44:1 som ligger inom den medeltida staden Vä, beslutade länsstyrelsen Skåne om en avgränsande arkeologisk förundersökning. Enligt ansökan skulle de även lägga om ledningar till garaget men dessa planer har ändrats så att befintliga ledningar används.

Den arkeologiska förundersökningen genomfördes i form av sökschaktning med grävmaskin. Parallellt med schaktningen genomfördes en skiktvis avsökning med metalldetektor. Schakt och påträffad strukturer mättes in med en RTK-GNSS.

Två sökschakt upptogs till ett djup av ca 0,4 som är det djup grundläggningen kräver. Ett i vardera änden av garaget. I det norra schaktet (schakt 1) upptogs ett 3,6 m² stort schakt. På ett djup av ca 0,4 m framkom en konvex stenläggning med fynd av perforerad keramik som troligen härrör från ett durkslag i keramik (figur 4). Enligt Torbjörn Brorsson bör dateringen ligga kring 1700–1800-tal. I övrigt påträffades en änterhake som fordom ingick i gårdars brandredskap. Ovanför stenläggningen låg ett utjämningslager av sand. I det andra schaktet (schakt 2) schaktades även här ned ca 0,4 m inom en 4,2 m² stor yta. I sydöstra hörnet framkom något som bör vara en grund bestående av stenar och lite kalkbruk. Två knappar av Cu-legering påträffades med metalldetektorn och en skärva yngre rödgods från ett grötfat med en ungefärlig datering till 1700–1800-tal. I båda schakten utgjordes den övre fyllningen av matjord blandat med tegelskrot och fragment av takpannor. Inga fynd tillvaratogs. Enligt ägaren Bo Persson har det tidigare legat ett större hus på platsen för det nuvarande garaget (Persson muntl.). Den nuvarande bebyggelsen inom fastigheten är troligen uppförd efter Häradsekonomiska kartans uppmätning, 1926–34. Enligt denna karta ligger det en större ekonomibyggnad inom denna del av fastigheten.

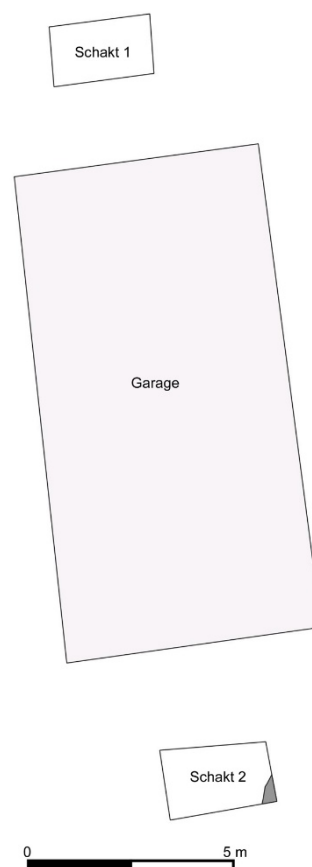
I samband med utvidgning av kyrkogården genomfördes en arkeologisk förundersökning 1984 inom fastigheten öster om Vä 44:1. Vid förundersökningen framkom fem hus, en vallgrav och en gata som gick i öst-västlig riktning. Den stensatta gatan framkom i tre schakt och stenläggningen varierade i karaktär i de tre schakten (Jeppsson 1993). Vid den påföljande slutundersökningen 1991 avschaktades 2 000 m² fördelat på åtta schakt. Här undersöktes och dokumenterades bland annat en vallgrav, åtta husgrunder, sju stenpackningar, ett slagglager och en ugn. Lämningsarna daterades till hög- och senmedeltid samt nyare tid genom fynd av bland annat mynt och keramik. En av dessa stenpackningar påträffades drygt 10 m öster om föreliggande undersöknings schakt 1 och tolkades av Helgesson som rester efter en gata eller gårdsplan (Helgesson 2005).

Stenläggningen i schakt 1 kan vara en del av den tidigare påträffade gatan, en gårdsplan eller ingått i ett hus. Durkslagsskärvorna som framkom direkt ovanpå stenläggningen var inte krossad eller söndertrampad vilket tyder på att ytan inte utnyttjats särskilt mycket efter att keramiken hamnat där.

Inga ytterligare arkeologiska insatser är motiverade så länge man håller sig till ett schaktdjup av 0,4 m och använder sig av befintliga ledningar till garaget.

Figur 4. Fotot visar några exempel på keramikskärvorna från durkslaget. Skala 1:2.

Figur 5. Överst ett utsnitt ur fastighetskartan över fastigheten Vä 44:1 med de två schakten markerade med rött. Underst schaktplan med de två schakten och det befintliga garaget.

Referenser

Litteratur

- Helgesson, B. 2005. Vä – bebyggelse och vallgrav. Rapport över arkeologisk undersökning 1991. Regionmuseet Kristianstad rapport 2005:94.
- Jeppsson, A. 1993. Skåne, Vä socken, Vä 46:8, 46:19, 147:2. Riksantikvarieämbetet, Byrån för arkeologiska undersökningar.

Muntliga uppgifter

Fastighetsägare Bo Persson

Kartmaterial

Fastighetskartan
Häradseconomiska kartan 1926–34
Avmätning 1770

Internetreferenser

Fornsök

Tekniska och administrativa uppgifter

Länstyrelsens diarienummer431-1156-2023
Skånearkeologis diarienummer202308

Län Skåne
Kommun Kristianstad
Socken Vä
Fastighet Vä 44:1
RAÄ-nummer L1990:7375/ Vä 72:1

Koordinatsystem Sweref 99 TM
N koordinat 6205400
E koordinat 443056
M ö.h. 29

Fältarbetstid 2023-06-19
Antal arbetsdagar 1
Antal arkeologtimmar 4
Antal maskintimmar 3 (uppdragsgivaren tillhandahöll grävmaskin)

Undersökningsområde 50 m²
Undersökt yta 7,2 m²

Projektansvarig Per Sarnäs
Uppdragsgivare Bo Persson

Arkivmaterial i form av shp-fil, digitala foton och rapportoriginal förvaras på Lunds universitets historiska museum